

موضوع: عید نوروز

تاریخ پخش: ۵۹/۰۱/۰۴

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيدنا و نبينا محمد و على اهل بيته.

در جلسه قبل بحث مان درباره این بود که عید به معنای بازگشت است یعنی بازگشت به خواسته‌های طبیعی، انسان بطور طبیعی و فطری خوشی و آزادی و لذت می‌خواهد و هر وقت انسان دسترسی پیدا کند به همین خواسته‌های طبیعی... چون هی عود می‌کند سال به سال کلمه عید را مطرح کردند این مسئله مهمی نیست که عید از عود است مسئله این است که می‌گویند عید است این روی چه ملاک‌هایی هست، عیدهایی که در کشورها هست روی چه ملاکی عید می‌گیرند؟ عید نوروز مخصوص ایران است ملاک آن اینست که در طبیعت دگرگونی‌هایی رخ می‌دهد گاهی هم تغییرات سیاسی که پیدا می‌شود عید می‌گیرند مثلاً ما ۲۲ بهمن را اگر عید بگیریم کار بیهوده‌ای نکرده‌ایم چون یک تحولی در پیروزی انقلاب بود.

۱- طبیعت آیه و نشانه است، از آن درس باید گرفت

گاهی تحولاتی در تاریخ پیدا می‌شود که بخاطر آن تحولات عید می‌گیرند. گاهی تحولات مذهبی باعث می‌شود که عید بگیرند مثل عید فطر و عید غدیر بحث این است که از عید غدیر چه استفاده‌هایی باید بشود؟ نظر قرآن این است که همیشه طبیعت بعنوان آیه است توی قرآن خیلی به طبیعت آیه می‌گوید و آیه یعنی نشانه، آیت الله یعنی نشانه خدا هر چیزی را که شما دیدید و از دیدن آن شما یاد خدا افتادید آنرا می‌شود گفت آیت خدا، گفته که در طبیعت فکر کنید، دقت کنید، در طبیعت باید فکر کرد ولی عبور کرد، چون گفتیم انسان توی جاده‌ای که می‌رود یک نشانه می‌بیند پای نشانه نمی‌ایستد، از نشانه عبور می‌کند، یعنی بشر شما هم که در طبیعت نگاه کردی و به طبیعت دقت کردی از طبیعت عبور کن دفن نشو.

بعد گفتیم که ما در عید نوروز که به صحرا می‌رویم می‌بینیم که درختها باز شده‌اند باید ببینیم که آیا ما هم باز شده‌ایم یا ما بسته هستیم، قرآن می‌فرماید بعضی از مردم بسته هستند از سنگی چشمه آبی بیرون می‌آید اما از دل‌های مردم هیچ تنبهی سر نمی‌زند، انسان اگر طبیعت را دید باید از طبیعت درس بگیرد. اگر هر سال در عید نوروز طبیعت دگرگون شد اما در من دگرگونی نشد من وصله هم‌رنگی نخواهم بود. در این جلسه می‌خواهم درباره تفریح صحبت کنم.

۲- برنامه‌ریزی کارها از نظر امام رضا (ع)

امام رضا(ع) در حدیثی می‌فرماید که انسان باید برای کارهایش برنامه‌ای داشته باشد یک ساعت گذاری کند، یک ساعت برای بین خودش و خدا، اگر ما یک جدولی باز کنیم امام رضا(ع) می‌فرماید که مردم باید برنامه ریزی کنند «سَاعَةً لِلَّهِ لِمُنَاجَاتِهِ» یک ساعت برای مناجات با خدا مناجات کوچکترین با بی نهایت بزرگ. «وَسَاعَةً لِمَنْعَةِ الْمَعَاشِ»

ساعتی هم برای پیدا کردن خرجی زندگی و کار و اهمیت کار که آن هم عبادت است «الْكَادُّ عَلَى عِيَالِهِ كَالْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ» در بینش اسلامی آن هم عبادت است «وَسَاعَةٌ لِمُعَاشِرَةِ الْإِخْوَانِ» ساعتی هم با برادرهایش باشد، برادرهای ایمانی، استاد هم برادر ایمانی است، ساعتی با مربی باشد. رفیقی را که اسلام معرفی می‌کند می‌گوید «يَعْرِفُونَكُمْ عِيُونَكُمْ» با یک برادرهایی باشید که نقاط ضعف شما را بگوید یعنی انتقاد کند انتقاد سازنده. و علاقه‌شان هم به شما علاقه باطنی باشد.

«وَسَاعَةٌ يُحَلِّي بَيْنَ نَفْسِهِ وَ لَذَاتِهَا» یک ساعتی هم بگذارید برای لذتها، منتهی جالب اینست که امام رضا(ع) می‌فرماید اگر خواستید به آن سه ساعت هم برسید باید اول به این ساعت برسید تا لذت و تفریحی در کار نباشد نشاطی در کارهای دیگر نخواهد بود. این حدیث دلیل بر اهمیت تفریح است بخصوص نوجوان، برادران یوسف(ع) وقتی می‌خواستند یوسف را از بابا بگیرند بعنوان تفریح گرفتند گفتند «أَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَعْ وَيَلْعَبُ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ» (یوسف/۱۲) برادرمان را بده که او را ببریم ورزش و حضرت یعقوب نگفت که انسان ورزش نیاز ندارد یعنی نیاز ورزش چنان قوی است که پیشنهاد بچه‌ها را بابا قدرت رد کردن نداشت، پسرهایی که گاهی هرز می‌روند بخاطر این است که پدرانشان نیاز ورزشی اینها را برآورده نمی‌کنند.

۳- رفتار حضرت علی (ع) با کودکان یتیم غم زده

(من كان له صبيٌ صبا) کسی که بچه دارد باید بچه بشود. من یک حدیثی ماه رمضان خواندم حدیث جالبی بود امام علی(ع) آمد سراغ بچه‌های یتیم دید بچه‌های یتیم خیلی غم زده هستند هر چی برای اینها حرف زد دید غم زده هستند حضرت علی(ع) با دستهایش راه رفت و صدای بزغاله در آورد تا صدای بزغاله در آورد بچه‌ها خندیدند یک کسی آمد گفت آقا شما رئیس حکومت اسلامی هستی چرا صدای بزغاله در می‌آوری؟ با شخصیت شما جور نیست، گفت علی صدای بزغاله می‌کند تا یتیمی بخندد. این یک واقعیتی است انسان نیاز به خنده دارد تفریح اهمیت دارد منتهی بحث این است که تفریح باید سالم باشد بسیاری از ما بلد نیستیم که تفریح کنیم می‌گویند سیگار را بده که تفریح کنیم آدم پول می‌دهد که هوای سالم بخورد این آقا پول می‌دهد که دود تلخ بخورد و اسمش را هم تفریح می‌گذارد و گاهی هم تفریح شطرنج می‌شود که اعصاب آدم را خورد می‌کند یک کسی می‌گفت شطرنج مغز را باز می‌کند گفتیم اگر شطرنج مغز را باز می‌کند باید یک شطرنج باز کتابی می‌نوشت، آخر این شطرنج بازی که این همه بازی کرده و فکر و عقلش باز شده باید یک کتاب علمی بنویسد این شطرنج مغز را خسته می‌کند ولذا اشتباه ما این است که ما اسم خستگی مغز را تفریح می‌گذاریم.

۴- برخی تفریحات در اسلام

نوع تفریح را هم اسلام چند نمونه برای ما گفته است گفته جوری باشد که هم لذت توی آن باشد و هم خدمت، البته این سه نوعی که می‌گویم معنایش این نیست که فقط این سه نوع باشد نمونه‌های دیگری هم هست، تیراندازی، قرآن

می‌فرماید «وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ» (انفال/ ۶۰) برای دشمن آماده کنید آنچه که در توان دارید بعد پیغمبر در ذیل این آیه می‌فرماید که مراد رمی است یعنی تیراندازی که تیراندازی خیلی سفارش شده است، و پیغمبر در تیراندازیها شرکت می‌کرد امام صادق (ع) شخصاً در تیراندازیها شرکت می‌کرد مسابقه اسب سواری، پیغمبر شنیده بود که در یمن سربازها یک نوع خاصی تیراندازی می‌کنند ده تا مسلمان را فرستاد یمن گفت بروید یاد بگیرید و به باقی مسلمانها یاد بدهید، نکند از آنها جوری بلد باشند که ما بلد نباشیم.

اسب سواری، اسلام خیلی روی آن تکیه کرده است خود پیغمبر مسابقه اسب سواری می‌داد. در تفسیر ابوالفتح آمده است که یک نفر آمد نزد پیغمبر و گفت یا رسول الله بیا کشتی بگیریم اگر من را به زمین زدی ایمان می‌آورم پیغمبر فرمود وحی نبوت ربطی به کشتی ندارد گفت نه، پیغمبر گفت خوب باشد اگر تو را زمین زدم ایمان می‌آوری؟ گفت بله، بعد کشتی گرفتند و طرف زمین خورد کسی در حجاز کمر اینرا به خاک نمالیده بود گفت دفعه دیگر، دفعه دوم باز هم زمین خورد، گفت یک بار دیگر، برای بار سوم هم زمین خورد بعد ایمان آورد البته این برای مولفه قلوبهم بود بعد دلائل و عقائد آورد.

در اسب سواری و تیراندازی برای برد و باخت یک حساب دیگر باز شده است. حدیث داریم که به بچه هایپتان تیراندازی و شنا را یاد دهید بعد جالب این است که جایزه‌هایی که پیغمبر می‌داد با جایزه‌های زمان ما فرق می‌کند جایزه‌ها دکوری نبود پیغمبر جایزه‌هایی که می‌داد مثلاً درخت خرما یا باردار بود، یعنی نوع جایزه هم جایزه‌ای بود که مورد نیاز بود، جایزه دکوری نبود.

۵- اندازه و مقدار ورزش و تفریح

مقدار تفریح، حدیث داریم به مقداری تفریح کنید که جوری نباشد که شخصیت شما از بین برود، گاهی ممکن است نسل دختر و پسر ما در ورزش یک کاری بکنند شخصیت انسانی آنها خورد بشود. سوار موتور شده است چنان گاز می‌دهد که... خوشش می‌آید ولی مردم می‌گویند این چه پسر بی ادبی است. برادران و خواهران ما گاهی به چه نوع تفریحاتی دست می‌زنند که شخصیتشان خورد می‌شود.

نباید توی ورزش اسراف باشد، اصولاً ورزشکار نباید ورزش را هدف قرار بدهد که من ورزش می‌کنم برای ورزش، باید بگوید که من ورزش می‌کنم برای کار دیگر. حدیث داریم که ورزش کنید تا توسط ورزش حال پیدا کنید برای کارهای دیگر ورزش وسیله است هدف نباشد.

نوع ورزش، تیراندازی ورزشی است که هم امروز تفریح است و هم از طریق آن می‌توان فردا به ملت خدمت کرد، اسب سواری و رانندگی امروز ورزشی است و فردا هم از همین راه ورزش می‌شود به جامعه خدمت کرد، شنا یک تفریح است برای امروز و فردا هم می‌شود با آن به مردم خدمت کرد یک نوع تفریحی را انتخاب کنید که هم امروز لذتی باشد و هم فردا به درد ملت بخورد.

۶- درسی از پیامبر درباره سابقه و تفریح

در تفریح باید برادری مطرح باشد و باید شخصیت‌ها حفظ بشود حضرت رسول با اسامه مسابقه داد زنها هم تماشا می‌کردند یکمرتبه مردم داد زدند پیامبر برنده شد داد و بیداد، پیغمبر دید که همه می‌گویند پیغمبر برنده شد و کسی برای اسامه کف نمی‌زند همین که دید همه او را تشویق می‌کنند پیغمبر هم گفت اسامه اسامه، یعنی نگذاشت در کار همه تشویق‌ها متوجه خودش بشود اینها درس است. اینها یک چیزهای روانی و اخلاقی که پیغمبر با اصحابش مسابقه می‌داد الان کدام رئیس جمهور در کدام کشور حاضر است با یک مرد معمولی مسابقه بگذارد، کدام مسابقه و کدام بازی در تاریخ سراغ دارید که وقتی مردم او را تشویق می‌کنند او به فکر روح و روان رفیقش هم باشد اینها مسائلی است که هنوز در دنیای متمدن ما بویی از آن نیامده.

گاهی بچه کوچولو گریه می‌کند و پدر و مادر هم نمی‌دانند که چرا گریه می‌کند آخرش بچه را برمی‌دارند به بغل می‌چسبانند بچه ساکت می‌شود این بچه می‌خواهد بگوید من آب و غذا نمی‌خواهم من محبت می‌خواستم نیاز به محبت نیاز انسانی است ما غیر از اینکه باید خودمان در تفریح خوش باشیم باید خوشی را برای دیگران هم فراهم کنیم. در عید برویم بازدید از فقرا و ترحم به هم‌نوع روح انسان دوستی را در خودمان تقویت کنیم ما باید در تفریح‌مان هم انقلاب بوجود بیاوریم.

«والسلام علیکم و رحمة الله و برکاته»